

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/383/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314206416
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2314206416.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a členov senátu: JUDr. Anton Jaček a JUDr. Martina Valentová, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 72 48 03, zastúpeného spoločnosťou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti odporkyni: N. V., nar. XX.X.XXXX, bytom P., B. XXXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom Bratislava, Šafárikovo nám. 7, zastúpeného advokátom: JUDr. Bohdan Jakubis, so sídlom Bratislava, Dobrovičova 13, o zaplatenie 3.509,55 Eur s príslušenstvom, na odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 30C/210/2014-52 zo dňa 13.1.2015, navrhovateľa v celom rozsahu a vedľajšieho účastníka v časti o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žiadny z účastníkov **n e m á p r á v o** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd návrh (v celom rozsahu) zamietol, odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 100 ods. 1 a § 101 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a), b) a § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako i § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa... S odkazom na to, že súd je od 1.5.2014 v zmysle cit. § 5b povinný z úradnej povinnosti pri nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliadať na premlčanie, posudzoval najskôr plynutie premlčacej doby a to vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy. Zistil, že navrhovateľ úver zosplatnil ku dňu 14.2.2011, ktorým dňom nastala zročnosť dlhu ako i splatnosť úveru, pričom všeobecná trojročná premlčacia lehota uplynula 14.2.2014. Keďže navrhovateľ svoje právo na zaplatenie žalovanej sumy uplatnil na súde dňa 19.3.2014, došlo k tomu zjavne po uplynutí premlčacej lehoty, pričom za premlčané súd považoval aj uplatnené úroky z omeškania, keďže tvoria príslušenstvo pohľadávky. Súd preto návrh ako premlčaný zmietol. Vychádzal zo záveru, že posudzovaný právny vzťah, ktorý vznikol medzi právnym predchodcom navrhovateľa (Consumer Finance Holding, a.s.) a odporkyňou dňa 17.7.2009 na základe zmluvy o pôžičke v sume 3.400,- Eur, je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, ktorý sa spravuje ustanoveniami Občianskeho zákonníka a právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru.

O trovách konania súd rozhodoval podľa § 142 ods. 1 O.s.p., avšak úspešnej odporkyni náhradu trov nepriznal, pretože si ich neuplatnila a ani jej žiadne nevznikli. Pokiaľ ide o náhradu trov konania vedľajšieho účastníka, súd poukázal na to, že si ju vyčíslil a uplatnil spolu v sume 524,83 Eur s tým, že jeden z vyčíslených úkonov vyjadrenie vo veci samej sa v spise nenachádza. Argumentoval tým,

že vedľajší účastník nie je vylúčený z voľby akým spôsobom si základné právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi uplatní, ale musí počítať s tým, aj vo vzťahu k nemu bude súd skúmať, či trovy konania boli účelne vynaložené a či je dôvod na priznanie náhrady proti neúspešnému účastníkovi. Paušálny vstup vedľajšieho účastníka do konaní, bez ohľadu na stav konaní, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka a v ktorých zároveň na vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania, najmä keď sa združenie dalo zastúpiť advokátom a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Podľa názoru súdu v prejednávanej veci išlo o rutinnú záležitosť, ktorá je zvládnuteľná prostredníctvom administratívny vedľajšieho účastníka, na ktorú nebola potrebná pomoc zvoleného advokáta. Trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch v Slovenskej republike nemožno považovať za trovy nevyhnutne vynaložené, pričom zvolenému zástupcovi vedľajšieho účastníka ako osoby znalejšieho práva musí byť zrejmý dopad ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. Vedľajší účastník sa preto mohol dať zastupovať v súdnom konaní advokátom, avšak trovy, ktoré vynaložil v tejto súvislosti nemožno považovať za trovy účelné. Napokon ani odporkyňa ako spotrebiteľ nežiadala vedľajšieho účastníka o pomoc pri riešení sporu. Preto súd vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie ako navrhovateľa - v celom rozsahu, tak aj vedľajší účastník - v časti, ktorou mu súd náhradu trov konania nepriznal. Odporkyňa odvolací návrh nepodala, k doručeným odvolaniam sa písomne nevyjadřila.

Navrhovateľ sa svojím odvolaním podaným prostredníctvom právneho zastúpenia domáhal, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle § 220 O.s.p. ho zmenil tak, že vyhovie návrhu navrhovateľa, resp. v zmysle § 221 ods. 1 a 3 O.s.p. ho zruší a vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pričom si zároveň uplatnil náhradu trov v prvostupňovom i odvolacom konaní, ktoré v odvolaní aj vyčíslil. Odvolanie podal z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Ako prvé namietal, že súd na daný prípad aplikoval § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré ustanovenie nadobudlo účinnosť až dňa 1.5.2014. Poukázal pritom na čl. 1 ods. 1, čl. 125 ods. 1 písm. a), čl. 152 ods. 4 Ústavy SR ako i na Nálezy ÚS SR sp. zn. PL.ÚS 16/95, PL.ÚS 36/95, III.ÚS 348/06. Zastal názor, že aplikáciou § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu podľa Ústavy SR aj Listiny základných práv a slobôd. Aplikáciou § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa na prebiehajúce súdne konanie bez ohľadu na to za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho vzťahu došlo k podaniu návrhu na začatie konania došlo k zotretiu princípu právnej istoty ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a k závažnému zásahu do majetkových práv veriteľa. Má za to, že aplikovaním citovaného ustanovenia súd tiež porušil zásadu v čl. 152 ods. 4 Ústavy SR podľa ktorej výklad a uplatňovanie ústavných zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s Ústavou SR, navyše vzniká reálna hrozba, že súd by tak spôsobil navrhovateľovi škodu. Keďže navrhovateľ uplatnil svoj nárok žalobným návrhom zo dňa 17.3.2014, pričom predmetné ustanovenie nadobudlo účinnosť až 1.5.2014, nesúhlasí s rozhodnutím súdu a právnym posúdením veci.

Ako ďalšie navrhovateľ namietal, že súd nesprávne na vec aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby, nakoľko bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere a teda o absolútny obchodnozväzbový vzťah napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán bol spotrebiteľ. Vyslovil názor, že napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvu označenú ako zmluva o pôžičke nejde o zmluvu o pôžičke uzavretú podľa Občianskeho zákonníka, ale o úverovú zmluvu uzavretú podľa ustanovení Obchodného zákonníka, pričom poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/28/2013, 15Co/132/2013, 15Co/28/2013, ako aj na rozhodnutia NS SR sp. zn. 2MCdo 3/2011 a 6MCdo 4/2012 ako i Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/138/2013. Citoval tiež komentár k § 52 Občianskeho zákonníka prof. JUDr. Petra Vojčíka, Csc., podľa ktorého ak ide o zmluvu obchodnoprávnú, bude potrebné aplikovať všeobecnú úpravu v obchodnom zákonníku.

Vedľajší účastník v podanom odvolaní predloženom prostredníctvom svojho advokáta namietal, že súd v časti, ktorou vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom sa domáhal, aby odvolací súd rozsudok v tejto napadnutej časti

zmenil tak, že navrhovateľovi uloží povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia v prvostupňovom konaní 524,83 Eur a v odvolacom konaní vo výške 139,52 Eur. Zdôraznil, že vedľajší účastník vzniesol v konaní námietku premlčania. Súdu nezostávala iná možnosť ako žalobu zamietnuť. Právne argumenty boli opodstatnené, úkony účelne vynaložené. Upozornenie na neprijateľné podmienky, námietku premlčania alebo iné kvalifikované právne hodnotenie spotrebiteľskej zmluvy vedľajším účastníkom treba považovať za účelný úkon a preto treba odmietnuť názor súdu, že zamietnutie žaloby nebolo pomocou pričinenia vedľajšieho účastníka. Zdôraznil, že navrhovateľ využil zákonné právo a je zastúpený advokátkou kanceláriou, avšak na strane druhej toto právo upiera vedľajšiemu účastníkovi, čo je v rozpore s § 47 ods. 2 Ústavy SR. V tejto súvislosti poukázal tiež na rozhodnutie Krajského súdu Prešov č.k. 7Co/34/2012, z ktorého zdôraznil, že Občiansky súdny poriadok nevylučuje, aby účastník odborne spôsobilý hájiť svoje záujmy pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom sa vzťahuje aj na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom. Z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 15Co/169/2012 zdôraznil, že aj vedľajší účastník, ktorý je právnickou osobou založenou na ochranu práv spotrebiteľov, má právo nechať sa v konaní zastupovať a to aj advokátskou kanceláriou. Poukázal tiež na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25Cdo 539/2008, podľa ktorého vedľajší účastník je v občianskom súdnom konaní oprávnený vzniesť účinne námietku premlčania v prospech hlavného účastníka. Zdôraznil, že tak, ako navrhovateľ má právo nechať sa zastúpiť právnym zástupcom, takisto každý iný účastník súdneho konania za rovnakých podmienok môže toto právo garantované ústavou využiť nechať sa v konaní zastupovať a to aj advokátskou kanceláriou, či advokátom. Zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že by takéto právo vedľajší účastník nemal. Poukázal tiež na závery Krajského súdu v Banskej Bystrici v rozhodnutí č.k. 17Co/87/2012, z ktorého zdôraznil, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, teda aj právo na kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným zástupcom - advokátom, a samozrejme i právo na náhradu trov konania, kam podľa § 137 ods. 1 O.s.p. bez akýchkoľvek povinností patrí náhrada trov právneho zastúpenia. V ďalšom poukázal tiež na rozhodnutia Krajského súdu Nitra č.k. 25Co/82/2014, Krajského súdu Trnava č.k. 10Co/185/2013, Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co/329/2014 a uzavrel, že jeho trovy právneho zastúpenia boli účelne vynaložené a dostatočne preukázané. K odvolaniu niektoré z citovaných súdnych rozhodnutí aj pripojil.

Navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zastúpenia predložil k doručenému odvolaniu vedľajšieho účastníka písomné vyjadrenie, v ktorom zdôraznil, že v danom prípade nemožno hovoriť o trovách vedľajšieho účastníka účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva a nepriznanie mu náhrady trov konania neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy, najmä keď trovy konania nie sú účelne vynaložené a ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka predmetu konania, pričom obdobný právny názor vyslovil Ústavný súd v Náleze II.ÚS 78/03. Z rozhodnutia NS SR sp. zn. 6MCdo 5/2013 zdôraznil, že právo na právnu pomoc a náhrada trov konania sú dve rozdielne veci, ktoré síce spolu súvisia, avšak nie sú neoddeliteľné. Právo na náhradu trov konania totiž závisí od iných predpokladov než možnosť nechať sa zastupovať advokátom. Ak teda súd neprizná náhradu trov konania úspešnému účastníkovi pre ich neúčelnosť, nejde o porušenie práva na právnu pomoc. Vedľajší účastník sa preto mohol dať zastupovať v súdnom konaní advokátom, avšak trovy, ktoré vynaložil nemožno považovať za trovy účelné. Vyvodil, že na priznanie náhrady trov je nevyhnutné splnenie podmienok podľa § 142 O.s.p. a to najmä účelnosť vynaložených trov, ktorú musí súd vždy skúmať. Podania vedľajšieho účastníka sú pritom abstraktné všeobecné bez znalosti prejednávanej veci, s automaticky uplatňovanou nedôvodnou námietkou premlčania. Združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť samo zo svojej podstaty svojej existencie schopné poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, jeho účelom je zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní. Preto musí reálne disponovať zodpovedajúcou materiálnou aj personálnou základňou minimálne v rozsahu možnosti vykonávania základných proklamovaných cieľov. Združenie pritom nemá žiadnu vedomosť o prejednanom prípade a len z označenia účastníkov usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Pre jeho paušálny vstup do konania pritom nebol žiadny dôvod, iba sa zbytočne navyšujú trovy konania a navodzuje sa dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Navrhovateľ preto nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka. Tým dochádza k nehospodárnosti konania, na čo súd správne prihliadol a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. Vo vyjadrení si navrhovateľ zároveň uplatnil vyčíslenú náhradu trov odvolacieho konania.

Vedľajší účastník prostredníctvom svojho právneho zastúpenia predložil písomné vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa, v ktorom poukázal na to, že na pojednávaní súdu vzniesol námietku premlčania, ktorá je svojou podstatou úkon s hmotnoprávnou relevanciou, ale nemožno ju považovať za klasicky dispozičný úkon, ktorý vedľajší účastník nie je oprávnený urobiť, pričom poukázal na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25Cdo 539/2008. Vedľajší účastník preto opätovne vzniesol námietku premlčania. V ďalšom novo poukázal na ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách a v tejto súvislosti na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/199/2013, z ktorého zdôraznil, že predpoklady podľa citovaného ustanovenia zákona a to splatnosť pohľadávky a predchádzajúca písomná výzva po nepretržitom dlhšie ako 90 kalendárnych dní trvajúcim omeškaní klienta banky, sú zákonné predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase jej postúpenia. Keďže žalobca nijakým spôsobom nepreukázal, že jeho právny predchodca mal oprávnenie postúpiť pohľadávku s poukazom na citované ustanovenie, omeškaný peňažný záväzok nemôže banka postúpiť, ináč by išlo o postúpenie, ktoré je v rozpore so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Podľa ods. 7 resp. 8 citovaného ustanovenia banka môže postúpiť pohľadávku zodpovedajúcu nesplácanému dlhu a nie dlhu, ktorý ešte nie je splatný. V ďalšom poukázal na dôvodovú správu k § 92 Zákona o bankách. Zdôraznil, že hlavným účelom tohto ustanovenia bolo nielen prelomenie bankového tajomstva, ale aj úprava možnosti použiť inštitút postúpenia pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu a to aj osobe, ktorá nie je bankou. Na tomto mieste ale zákon navyše stanovil podmienky za akých je možné postúpiť bankovú pohľadávku a jednou z nich je písomná výzva klientovi. Upriamil pozornosť tiež na závery JUDr. H. O., PhD. v X. U. H. č. 10 z roku 2007. Uzavrel, že z uvedeného jednoznačne a nespochybniteľne vyplýva, že doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách je jednou z podmienok pre platné postúpenie pohľadávky. Ak v danom prípade neboli dodržané všetky podmienky pre postúpenie pohľadávky, žalobca nie je oprávnený z hmotného práva uplatňovať voči žalovanému žiadne nároky, nárok bol navyše v čase podania žaloby už premlčaný. Vedľajší účastník preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok v merite potvrdil v zmysle § 219 O.s.p. ako vecne správny a zaviazal navrhovateľa nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového konania v sume 524,83 Eur a odvolacieho konania 279,04 Eur podľa vyčíslenia v podaní.

Vedľajší účastník vo veci samej odvolanie nepodal, pričom odvolací súd je v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. v zásade viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (a nie iného podania podaného účastníkom v priebehu odvolacieho konania). Preto ak vedľajší účastník až vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa vo veci samej, poukazuje na úplne nové dosiaľ v konaní nepredostreté skutočnosti (v podstate, že navrhovateľ ako postupník žalovanej pohľadávky nie je v spore aktívne vecne legitimovaný, keďže postúpenie žalovanej pohľadávky je neplatné), odvolací súd sa nemohol v odvolacom konaní touto námietkou už vyporiadať a netvorila tak predmet prieskumu odvolacieho súdu.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že obe odvolania boli podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolania majú zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. c) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa tak vo veci samej, ako i v časti o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky na jeho potvrdenie v zmysle § 219 O.s.p.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody, s prihliadnutím na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či v danom prípade boli splnené podmienky pre nepriznanie žalobou uplatneného nároku navrhovateľovi z dôvodu jeho premlčania, ako i pre nepriznanie náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku, ktorý v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k

správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu ako v merite, tak i v náhrade trov konania vedľaajšiemu účastníkovi odchyliť a preto nemôže dať za pravdu ani jednému z odvolateľov.

Z obsahu spisu bolo zistené, že pôvodný navrhovateľ a veriteľ Consumer Finance Holding, a.s., Kežmarok návrhom podaným na súde prvého stupňa dňa 19.3.2014 navrhol, aby súd zaviazal odporkyňu zaplatiť mu 3.509,55 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne od 15.2.2011 až do zaplatenia z titulu zmluvy o pôžičke zo dňa 17.7.2009. Predžalobnou upomienkou zo dňa 29.1.2011, ktorá bola podľa pripojenej doručky odporkyňi doručená dňa 11.2.2011, veriteľ vyzval odporkyňu na okamžitú úhradu všetkých splátok jednorazovo a zaplatenie istiny 4.194,43 Eur obratom, najneskôr do troch dní od doručenia upomienky. Odvolaniami nebol spochybnený záver prvostupňového súdu, že splatnosť predmetnej pohľadávky nastala dňa 14.2.2014, odkedy začala aj plynúť premlčacia lehota. Prvostupňový súd pritom v preskúmanom rozsudku vychádzal zo záveru, že predmetný spotrebiteľský vzťah je občianskoprávny a preto je naň potrebné aplikovať premlčaciu lehotu podľa § 101 Občianskeho zákonníka, ktorá je trojročná, v dôsledku čoho žaloba bola uplatnená na súde po uplynutí premlčacej lehoty (dňa 19.3.2014), na čo musel súd prihliadať z úradnej povinnosti (§5b zák. č. 250/2007 Z.z. v znení od 1.5.2004).

Ako prvé ale navrhovateľ v podanom odvolaní namietal, že súd retroaktívne aplikoval § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa...a tiež správnosť záveru súdu prvého stupňa, že premlčanie je potrebné posudzovať podľa Občianskeho zákonníka, keď podľa jeho názoru je na premlčanie potrebné aplikovať Obchodný zákonník a štvorročnú premlčaciu lehotu (v ktorej by žalobou uplatnený nárok premlčaný nebol).

Odvolací súd sa preto prioritne sústredil na vyriešenie otázky nastolenej navrhovateľom, či ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa... zavedené novelou zákonom č. 102/2014 Z.z., je možné podľa navrhovateľa retroaktívne aplikovať i na právne vzťahy, ktoré vznikli pred jeho účinnosťou, teda pred dňom 1.5.2014, pričom dospel k rovnakému záveru ako súd prvostupňový, že áno.

V zmysle § 5b zák. č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.5.2014 po novelizácii zák. č. 103/2014 Z.z. orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď inak by bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Zodpovedanie tejto otázky súvisí s časovou pôsobnosťou právnych noriem. Rozdiel medzi časovou pôsobnosťou hmotnoprávnych a procesných noriem pritom nie je zásadný, pravidlom je, že právna norma reguluje spoločenské vzťahy dopredu a nie späť. V danom prípade ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa normuje procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy (teda aj súdu), má teda charakter procesnoprávny a to bez ohľadu na to, že je obsiahnuté v hmotnoprávnom predpise. Keďže zároveň táto norma neobsahuje žiadne intertemporálne ustanovenia o časovej pôsobnosti novely, ktorá ho zaviedla, musí platiť pravidlo okamžitej aplikability tohto ustanovenia. Ak teda platí, že právna norma § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim intertemporality, má súd prihliadať na premlčanie ex officio vo všetkých aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach podliehajúcich pod hypotézu tejto právnej normy. Vzhľadom na to prvostupňový súd, ktorý vo veci preskúmaným rozsudkom rozhodol po účinnosti novelizovaného znenia § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ktorý nadobudol účinnosť dňom 1.5.2014) správne ex offo citované ustanovenie zohľadnil a v konaní aplikoval. Odhliadnuc od toho námietku premlčania vzniesol priamo na pojednávaní prvostupňového súdu aj vedľaajší účastník.

S námietkou navrhovateľa, že v danom prípade na premlčanie žalobou uplatneného nároku bolo potrebné aplikovať Obchodný zákonník a nie Občiansky zákonník, keďže ide o úverovú zmluvu uzavretú podľa ustanovení Obchodného zákonníka, odvolací súd nesúhlasí, keďže toto tvrdenie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. V spise je založená zmluva o poskytnutí bezúčelovej pôžičky č. 8005534

uzavretá medzi právny predchodcom navrhovateľa a ako veriteľom a odporkyňou ako spotrebiteľkou dňa 17.7.2009 ako aj všeobecné obchodné podmienky k tejto zmluve vyhlásené za jej súčasť. V celom texte zmluvy, nielen v jej označení, sa opakovane a výlučne používa iba pojem pôžička (v rôznych gramatických tvaroch), pričom v nej nie je ani jedna zmienka o úvere a odvolací súd v texte zmluvy nenašiel ani slovné spojenie úverový rámec, na ktoré navrhovateľ poukazuje. Písomné vyhotovenie zmluvy spĺňa všetky náležitosti zmluvy o pôžičke v zmysle § 657 a § 658 Občianskeho zákonníka, pričom ničím nebolo preukázané, že by nejaká z podstatných náležitostí splnená nebola. Predmetnou zmluvou o pôžičke prenechal veriteľ odporkyňi peniaze a odporkyňa sa peniaze zaviazala vrátiť v dohodnutých splátkach. Pripojená zmluva má teda všetky náležitosti zmluvy o pôžičke. Z ničoho nevyplýva, že by malo ísť o zmluvu o úvere v zmysle § 497 a nasledujúcich, nebola spochybnená ani reálnosť kontraktu zmluvy o pôžičke, teda reálne odovzdanie peňazí odporkyňi pri jej uzavretí. Na vzťahy zo zmluvy o pôžičke preto nebolo dôvodným aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka o premlčaní. Prvostupňový súd preto správne na vec aplikoval ust. § 100 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka a v rámci nich najmä § 101 Občianskeho zákonníka zakotvujúci trojročnú premlčaciu lehotu. Závery súdu prvého stupňa o splatnosti úveru ku dňu 14.2.2011 a jeho premlčaní ku dňu 14.2.2014, v dôsledku čoho považoval nárok navrhovateľa uplatnený žalobou na súde dňa 19.3.2014 za premlčaný, neboli v odvolacom konaní napadnuté a preto netvorili predmet prieskumu odvolacieho súdu.

V ďalšom bolo potrebné vysporiadať sa s odvolaním vedľajšieho účastníka vo vzťahu k nepriznaniu mu náhrady trov konania uplatnených na trovách právneho zastúpenia. V tejto súvislosti odvolací súd k argumentácii prvostupňového súdu, s ktorou sa stotožňuje, udáva aj nasledovné:

Vyššie citované ustanovenie s účinnosťou od 1.5.2014 zakotvilo povinnosť každého orgánu rozhodujúceho o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy, teda i súdu, prihliadať bez návrhu, teda ex offo z úradnej povinnosti i na premlčanie uplatňovaného nároku a to i napriek tomu, že v zmysle súdom prvého stupňa aplikovaného ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka inak je potrebné, aby sa dlžník premlčania práva dovolal. Vzhľadom na túto ex offo povinnosť súdu bolo potom nepotrebným nadbytočným a neúčelným, aby vedľajší účastník na strane žalovanej, ktorý vstúpil do konania až po nadobudnutí účinnosti citovaného ustanovenia, ako jedínú obranu žalovanej spotrebiteľky vzniesol námietku premlčania. Keďže vedľajší účastník prostredníctvom svojho advokáta v danom konaní poskytol žalovanej obranu výlučne v podobe vznesenej námietky premlčania, na ktorú v rozhodnom období musel súd prihliadať sám z úradnej povinnosti ex offo, nielen vstup vedľajšieho účastníka, ale i jeho zastúpenie advokátom a trovy z toho vzniknuté boli neúčelné. Odvolací súd preto uzatvára, že trovy vedľajšieho účastníka vynaložené na právne služby, ktoré mali smerovať k ochrane oprávnených záujmov spotrebiteľa, v danom prípade neboli účelne vynaložené a preto s poukazom na súdom prvého stupňa aplikované ust. § 142 ods. 1 O.s.p. nevzniklo vedľajšiemu účastníkovi právo na náhradu trov voči inak v konaní neúspešnému žalobcovi.

Aj NS SR v rozhodnutí sp. zn. 6MCdo 5/2013 vyslovil právny názor, že právo na právnu pomoc a náhrada trov konania sú dve rozdielne veci, ktoré síce spolu súvisia, avšak nie sú neoddeliteľné, vedľajší účastník by svoju úlohu spočívajúcu v pomoci žalovaným v postavení spotrebiteľa, mohol efektívne splniť aj bez vynaloženia zbytočných nákladov na právne zastupovanie v každej skutkovo a právne takmer totožnej veci. Požiadavke rozumnosti by zodpovedal napríklad taký jeho postup, ktorým by si vyžiadal právnu službu len na vyhotovenie námietky premlčania, ktorú by potom sám, či už v postavení vedľajšieho účastníka alebo zástupcu, použil v súdnom konaní vo všetkých porovnateľných veciach.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, po vyčerpaní relevantných odvolacích dôvodov potom odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vo veci samej, tak i v časti o náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi, včítane závislého výroku o náhrade trov konania odporkyňi, ako vo výrokoch vecne správny, s použitím § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní s podanými odvolaniami neuspeli ani navrhovateľ, ani vedľajší účastník, pričom odporkyňa zostala pasívna, odvolací súd preto žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 142 ods. 2 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.